

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Aspekty gospodarki wodnej w planowaniu przestrzennym		13.9.0031	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Hydrologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Jereczek-Korzeniewska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Forma aktywności	
zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin 59	
Liczba godzin		Liczba punktów ECTS 2	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz., Wykład: 30 godz.		Udział w wykładach 30	
		Udział w ćwiczeniach 15	
		Udział w egzaminie i zaliczeniu 4	
		Udział w konsultacjach 10	
		Praca własna studenta	
		Forma aktywności	
		Łączna liczba godzin 40	
		Liczba punktów ECTS 1	
		Przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury) 10	
		Przygotowanie do ćwiczeń 10	
		Samodzielna praca studenta – przygotowanie prezentacji 20	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Projektowanie doświadczeń		Sposób zaliczenia	
- Wykonywanie doświadczeń		Zaliczenie na ocenę	
- Wykład problemowy		Formy zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		- egzamin ustny	
- analiza przypadków		- wykonanie pracy zaliczeniowej: przygotowanie ćwiczenia / syntezy / przeprowadzenie prezentacji / pisemna prezentacja wyników	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	

wykład:

- posiadanie wiedzy i umiejętności wynikających z treści programowych oraz literatury wymaganej do egzaminu
- kryteria ilościowe oceny (odniesienie do odsetka zdobytych punktów): ndst – 0-50%; dst – 51-60%; dst+ – 61-70%; db – 71-80%; db+ – 81-90%; bdb – 91-100%

ćwiczenia:

- posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji wynikających z treści programowych oraz literatury
- ocenie podlega podstawowa indywidualna wiedza i umiejętności, indywidualna praca pisemna, zespołowe przygotowanie i przeprowadzenie prezentacji, aktywność w dyskusji na temat prezentacji
- waga ocen częściowych: kolokwium – 15%; praca pisemna – 40%; prezentacja – 30%; aktywność w dyskusji – 15%
- kryteria ilościowe oceny (odniesienie do odsetka zdobytych punktów): ndst – 0-50%; dst – 51-60%; dst+ – 61-70%; db – 71-80%; db+ – 81-90%; bdb – 91-100%

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

Kompetencje na poziomie szkoły średniej, znajomość podstawowych treści z zakresu geografii fizycznej oraz umiejętność analiz środowiska naturalnego.

Cele kształcenia

1. Integracja wiedzy i umiejętności z zakresu geografii pod kątem jej wykorzystania w planowaniu przestrzennym. Poszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu środowiskowych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań gospodarki wodnej.
2. Wprowadzenie do polskiego systemu planowania przestrzennego i zasad gospodarowania zasobami naturalnymi. Wprowadzenie zagadnień zasobów środowiska oraz jego potencjałów.
3. Wskazanie i przekrojowe omówienie narzędzi kształtowania zagospodarowania przestrzennego. Ugruntowanie postaw służących kształtowaniu ładu przestrzennego w toku działalności zawodowej i w życiu prywatnym.
4. Praktyczne zapoznanie z procedurami i dokumentami planistycznymi w zakresie dotyczącym kształtowania i ochrony zasobów przyrody, środowiska, krajobrazu i przestrzeni. Nabycie umiejętności analizowania i opracowywania informacji z zakresu przyrody, krajobrazu dla potrzeb tworzenia dokumentów planistycznych.
5. Nabycie umiejętności dokonywania oceny wartości środowiska dla potrzeb różnych postaci użytkowania terenu i wskazywania barier rozwojowych.
6. Nabycie umiejętności dokonywania oceny uwarunkowań i zagrożeń naturalnych z punktu widzenia możliwości użytkowania i zagospodarowania terenu w ramach opracowania ekofizjograficznego i prognozy oddziaływania projektów dokumentów planistycznych na środowisko wodne.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu:

- A.1. Gospodarka wodna jako dyscyplina naukowa (geneza i definicja pojęcia) i proces kształtowania zagospodarowania przestrzennego.
- A.2. Relacje człowiek – środowisko w gospodarce wodnej. Bariery i ograniczenia środowiskowe w gospodarce wodnej – kolizje i konflikty środowiskowe.
- A.3. Ocena środowiska przyrodniczego dla potrzeb gospodarki wodnej. Struktura ekologiczna przestrzeni i rola jej ochrony w gospodarce wodnej
- A.4. Podstawowe regulacje prawne w zakresie przyrodniczych uwarunkowań planowania przestrzennego.
- A.5. Podstawy sporządzania opracowań ekofizjograficznych. Podstawy sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko dokumentów planistycznych.
- A.6. Konflikty przestrzenne – sposoby zapobiegania i rozwiązywania.

B. Problematyka ćwiczeń:

- B.1. Podstawowe narzędzia kształtowania zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- B.2. Identyfikacja podstawowych uwarunkowań przyrodniczych i projektowanie głównych kierunków zagospodarowania przestrzennego w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- treści aktów prawnych – Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r.,
  - Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z 2008 r. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska z 2001 r.,
  - Ustawa o Ochronie Przyrody z 2004 r.,
- Parysek J. J., 2006, Wprowadzenie do gospodarki przestrzennej, Wyd. Nauk. UAM, Poznań.

- Domański R., 2006, Gospodarka przestrzenna. Podstawy teoretyczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:
- Bartkowski T., 1986, Zastosowania geografii fizycznej, PWN, Warszawa.
  - Bródka S., 2010, Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
  - Gaczek W. M., 2003, Zarządzanie w gospodarce przestrzennej, Oficyna Wydawnicza BRANTA, Bydgoszcz-Poznań.
  - Kistowski M., Pchałek M., 2009, Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Min. Środ. Warszawa.

B. Literatura uzupełniająca:

- Dutkowski M., 1995, Konflikty w gospodarowaniu dobrami środowiskowymi, Wyd. UG, Gdańsk.
- Jędraszko A., 2005, Zagospodarowanie przestrzenne w Polsce – drogi i bezdroża regulacji ustawowych, Unia Metropolii Polskich, Warszawa.
- Kassenberg A., Marek M.J., 1986, Ekologiczne aspekty przestrzennego zagospodarowania kraju, PWN, Warszawa.
- Racinowski R., 1987, Wprowadzenie do fizjografii osadnictwa, PWN, Warszawa.
- Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk. UAM, Poznań,

**Efekty kształcenia
(obszarowe i kierunkowe)**

P1P_W05, P1P_W07; P1P_W03, P1P_W06; P1P_W04,
P1P_U01, P1P_U05; P1P_U03
P1P_K05, P1P_K06

Wiedza

Wykłady:

K_W11, Wyjaśnia relacje człowiek – środowisko w gospodarce wodnej. Podaje bariery i ograniczenia środowiskowe właściwe dla gospodarki wodnej (A.1., A.2).
Rozpoznaje potencjalne zagrożenia dla środowiska wodnego wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, w szczególności silnej antropopresji (A.5., A.6.).
K_W07, Omawia i identyfikuje podstawowe składowe struktury ekologicznej przestrzeni pozwalających na opisywanie środowiska wodnego oraz interpretowanie danych dotyczących zjawisk i procesów w nim zachodzących (A.2., A.3., A.4.).
K_W08, Charakteryzuje regulacje prawne w zakresie przyrodniczych uwarunkowań planowania przestrzennego (A.1., A.3., A.4. A.5.)

Ćwiczenia:

K_W08, Charakteryzuje metody badawcze właściwe dla gospodarki wodnej (B.1., B.2.).
K_W09, Dokonuje wyboru odpowiednich narzędzi pozwalających na opisywanie środowiska wodnego oraz interpretowanie danych dotyczących zjawisk i procesów w nim zachodzących (B.1., B.2.).

Umiejętności

Wykłady:

K_U09, Korzysta z dostępnych źródeł informacji (A.1. - A.6.).

Ćwiczenia:

K_U08, Wybiera, samodzielnie stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze oraz procedury prawne pozwalające na opisywanie środowiska wodnego oraz interpretowanie danych dotyczących zjawisk i procesów w nim zachodzących (B.1., B.2.).
K_U10, Przewiduje skutki planowanych inwestycji na wartość i jakość zasobów środowiska (B.1., B.2.).

Kompetencje społeczne (postawy)

Wykłady:

K_K05, Zna ograniczenia własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie wartości i ochrony zasobów wodnych, a także ciągłą potrzebę rozwoju osobistego. Jest krytyczny w wyrażaniu opinii na temat sposobów i potrzeb planowania przestrzennego w gospodarowaniu wodą. Rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania wiedzy zorientowanej na badania przyrodnicze, wzbogaconej o wymiar interdyscyplinarny (A.1., - A.6.)
K_K02, Jest odpowiedzialny i dba by na etapie planowania potrzeby gospodarki nie były dominującymi nad przyrodniczymi kosztami wynikającymi z tego inwestycji (A.3., A.4., A.6.).

Ćwiczenia:

K_K05, Zna ograniczenia własnej wiedzy, rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i doskonalenia zawodowego (B.1., B.2.).
K_K02, Jest odpowiedzialny za własne przygotowanie do pracy, a także wykazuje się rozwagą, dojrzałością i zaangażowaniem w planowaniu, projektowaniu i realizowaniu działań zawodowych (B.1., B.2.).

Kontakt

geokjk@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Bioindykacja i biomonitoring wód		13.9.0039	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Ekologii Eksperymentalnej Organizmów Morskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Urszula Janas; mgr Radosław Brzana; dr Halina Kendzierska; mgr Marta Tykarska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. laboratoryjne, Ćw. terenowe		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 2	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin: 50	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 15	
Ćw. terenowe: 15 godz., Ćw. laboratoryjne: 15 godz., Wykład: 15 godz.		- udział w ćwiczeniach: 15	
		- udział w ćwiczeniach terenowych: 15	
		- udział w egzaminie/zaliczeniu: 2	
		- udział w konsultacjach: 3	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Łączna liczba godzin: 30	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia: 15	
		- zajęcia o charakterze praktycznym: 15	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Projektowanie doświadczeń - Wykonywanie doświadczeń - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną - ćwiczenia terenowe: pobór prób środowiskowych, proste czynności analityczne do wykonania w terenie		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		- egzamin pisemny testowy	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Zaliczenia zgodne z programami procentowymi określonymi w regulaminie studiów w Uniwersytecie Gdańskim	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
Biologia wód			

B. Wymagania wstępne brak	
Cele kształcenia Rozwijanie wiedzy na temat oceny zagrożeń ekosystemów wodnych związanych z działalnością człowieka, poszukiwaniu rozwiązań zmierzających do zrównoważonego gospodarowania na obszarach wodnych oraz poprawy jakości ekosystemów wodnych. Poznanie i umiejętność wyboru metod służących do biologicznej oceny jakości i trwałości środowiska wodnego.	
Treści programowe A. Problematyka wykładu A.1. Omówienie zagadnień dotyczących bioindykacji i biomonitoringu wód A.2.. Wyjaśnienie potrzeby rozwoju narzędzi służących do biomonitoringu wód A.3. Biowskaźniki i biomarkery jako narzędzia do oceny jakości/trwałości biotopów wodnych, A.4. Rodzaje biomonitoringu in situ i kierunki rozwoju, kryteria wyboru gatunków, zespołów do biomonitoringu; A.5. Biowskaźniki m. in. różnorodności biologicznej i eutrofizacji; A.6. Podział i wykorzystanie biomarkerów do oceny wpływu czynników stresowych na organizmy wodne A.7. Testy ekotoksykologiczne, gotowe testy toksyczności i systemy służące do określania czystości wód i osadów. A.8. Biomonitoring środowiska wodnego w Polsce i na świecie, ocena jakości wód europejskich zgodna z Ramową Dyrektywą Wodną, biomonitoring zintegrowany i specjalistyczny A.9. Model DPSiR (rozszerzony model presja-stan-reakcja) B. Problematyka ćwiczeń B.1. Analiza przypadków z wykorzystaniem modelu DPSiR do oceny zagrożeń integralności/trwałości wybranych biotopów wodnych, wyboru narzędzi do oceny jakości oraz przy poszukiwaniu rozwiązań zmierzających do utrzymania lub poprawy jakości biotopów wodnych B.2. Planowanie biomonitoringu B3. Badania terenowe w wybranym rejonie: rzeka lub/i strefa przybrzeżna Zatoki Gdańskiej B.4. Ocena jakości wybranego biotopu wodnego na podstawie przeprowadzonych badań środowiskowych i laboratoryjnych;	
Wykaz literatury A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć Féral J., Fourt M., Perez T., Warwick R. M., Emblow C., Heip C., Avesaath P., Hummel H., 2003. European Marine Biodiversity Indicators, NIOO-CEME, Yerseke, The Netherlands. Gray J., Elliott M., 2010, Ecology of Marine sediments from science to management, Oxford University Press. HELCOM, 2009, Biodiversity in the Baltic Sea – An integrated thematic assessment on biodiversity and nature conservation in the Baltic Sea. Balt. Sea Environ. Proc. No. 116B. HELCOM, 2010, Hazardous substances in the Baltic Sea – An integrated thematic assessment of hazardous substances in the Baltic Sea. Balt. Sea Environ. Proc. No. 120B. Kołodziejczyk, A., Koperski, P., 2000. Bezkręgowce słodkowodne Polski. Klucz do oznaczania oraz podstawy biologii i ekologii makrofauny. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. Walker C.H., Hopkin S.P., Sibly R.M., Peakall D.B., 2002. Podstawy ekotoksykologii, Wyd. PWN, Warszawa Raport o Stanie Środowiska w Polsce 2008, GIOŚ, www.gios.gov.pl Stan środowiska w Polsce – Sygnały 2011, GIOŚ, www.gios.gov.pl A.2. studiowana samodzielnie przez studenta WWW.gios.goc.pl www.helcom.fi Herbich J. (red.) 2004. Siedliska morskie i przybrzeżne, nadmorskie i śródlądowe solniska i wydmy w Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000– podręcznik metodyczny, Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 1, http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/poradnik.php#1	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe) Efekty w obszarze nauk przyrodniczych:P1P_W07, P1P_U04, P1P_U07 Efekty dla kierunku Goskodarka wodna i ochrona zasobów wód: K_W21,K_U22,K_U23	Wiedza K_W21 – Opisuje metody i techniki stosowane w szacowaniu wartości ekologicznej i jakości zasobów wodnych oraz ich ochronie.
	Umiejętności K_U22 – Planuje i wykonuje proste analizy dotyczące waloryzacji przyrodniczej oraz oceny jakości środowiska pod nadzorem i samodzielnie ; K_U23 – Ocenia wpływ planowanych inwestycji na wartość i jakość zasobów wodnych ;
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01 – Potrafi współdziałać i pracować zespołowo, przyjmując w grupie różne role (P1P_K02).
Kontakt oceuj@ug.gda.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Funkcjonowanie służby hydrologiczno – meteorologicznej		13.9.0015	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Meteorologii i Klimatologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Janusz Filipiak; dr Małgorzata Owczarek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 0,5	
zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin: 20	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 15	
Wykład: 15 godz.		- udział w zaliczeniu: 1	
		- udział w konsultacjach: 4	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 0,5	
		Łączna liczba godzin: 10	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia: 10	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Wykład: osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
Meteorologia i klimatologia, Hydrologia.			
B. Wymagania wstępne			
Podstawowe informacje na temat podstaw funkcjonowania systemu obserwacji i pomiarów meteorologicznych i hydrologicznych.			
Cele kształcenia			
Wykład: poznanie głównych zasad organizacji sieci pomiarów i obserwacji meteorologicznych i hydrologicznych oraz funkcjonowania Państwowej			

Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej	
Treści programowe	
A. Problematyka wykładu A.1. Podstawowe informacje na temat historii pomiarów i obserwacji meteorologicznych i hydrologicznych w Polsce. A.2. Podstawy prawne, struktura i zadania Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej. A.3. Organizacja systemu pomiarów hydrologicznych i meteorologicznych w Polsce oraz jego podstawowe komponenty. A.4. Dystrybucja informacji o zjawiskach meteorologicznych i hydrologicznych. A.5. Reprezentatywność stacji meteorologicznej, jednorodność danych pomiarowych, kontrola jakości danych. organizacji sieci pomiarowych A.6. Problematyka metadanych (metadata). A.7. Cele i zasady funkcjonowania Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Polsce.	
Wykaz literatury	
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć Ustawa Prawo Wodne. WMO, 2010, Guide to Meteorological Instruments and Methods of Observation, WMO No. 8, Genewa. WMO, 2012, Guide to Global Observing System, WMO No. 488, Genewa. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Ehinger J., 1993, Siting and Exposure of Meteorological Instruments, WMO No. 589 (IOM Report No. 55), Genewa. IMGW, 1999, System Monitoringu i Osłony Kraju, IMGW, Warszawa. B. Literatura uzupełniająca Janiszewski F., 1988, Instrukcja dla stacji meteorologicznych, Wyd. Geologiczne, Warszawa. Pruchnicki J., 1987, Metody opracowań meteorologicznych, PWN, Warszawa. Rózdżyński K., 2014, Instrukcja dla stacji meteorologicznych, IMGW-PIB, Warszawa. WMO, 2003, Meteorological systems for hydrological purposes, WMO No. 813, Genewa. WMO, 2008, Guide to Hydrological Practices, WMO No. 168, Genewa. WMO, 2011, Guide to Climatological Practices, WMO No. 100, Genewa.	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
P1P_W05 – ma wiedzę w zakresie podstawowych kategorii pojęciowych i terminologii z zakresu funkcjonowania narodowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, a także pojęć mających bezpośrednie odniesienie do praktycznych zastosowań w tej dziedzinie.	K_W07 – Ma wiedzę z zakresu organizacji i funkcjonowania narodowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, zna podstawy Zintegrowanego Monitoringu Środowiska (P1P_W05, P1P_W07)
P1P_W07 – ma wiedzę w zakresie podstawowych technik i narzędzi badawczych w zakresie funkcjonowania narodowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz podstawowych technologii wykorzystujących osiągnięcia naukowe.	Umiejętności
P1P_U03 – wykorzystuje dostępne źródła informacji, w tym źródła elektroniczne.	K_U09 – Korzysta z dostępnych źródeł informacji, w tym z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu (P1P_U03).
P1P_K07 – wykazuje potrzebę stałego aktualizowania wiedzy kierunkowej.	Kompetencje społeczne (postawy)
P1P_K05 – rozumie potrzebę podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych.	K_K04 – Rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania wiedzy zorientowanej na badania przyrodnicze (P1P_K07).
	K_K05 – Zna ograniczenia własnej wiedzy, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i doskonalenia zawodowego (P1P_K05).
Kontakt	
geojf@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Gospodarowanie wodą na terenach naturalnych i przekształconych antropogenicznie		13.9.0072	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Hydrologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Roman Cieśliński; dr Katarzyna Jereczek-Korzeniewska; dr Łukasz Pietruszyński; Jakub Łukaczyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 2	
zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin: 75	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 30	
Ćw. audytoryjne: 30 godz., Wykład: 30 godz.		- udział w ćwiczeniach: 30	
		- udział w egzaminie/zaliczeniu: 2	
		- udział w konsultacjach bezpośrednich i przez internet: 13	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 3	
		Łączna liczba godzin: 75	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia: 20	
		- przygotowanie do udziału w dyskusjach na wykładzie: 20	
		- przygotowanie do udziału w grach symulacyjnych na ćwiczeniach: 20	
		- zajęcia o charakterze praktycznym: 15	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	

- Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną	- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu) Podstawowe kryteria oceny Posiadanie wiedzy i umiejętności wynikających z treści programowych oraz literatury wymaganej do egzaminu Kryteria ilościowe oceny (odniesienie do odsetka zdobytych punktów): ndst – 0-50%; dst – 51-60%; dst+ – 61-70%; db – 71-80%; db+ – 81-90%; bdb – 91-100%
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
A. Wymagania formalne brak B. Wymagania wstępne Kompetencje kluczowe na poziomie szkoły średniej II stopnia, wiedza i umiejętności z geografii.	
Cele kształcenia	
1. Ukazanie istoty gospodarki wodnej i jej interdyscyplinarnego wymiaru z perspektywy rozwoju zrównoważonego 2. Przekrojowe omówienie celów gospodarowania wodą 3. Przekrojowe omówienie głównych problemów gospodarowania wodą 4. Wskazanie i omówienie podstawowych narzędzi gospodarowania wodą 5. Nauczenie podstaw warsztatu naukowego	
Treści programowe	
A. Problematyka wykładu A.1. Geneza i definicja pojęcia gospodarka wodna. A.2. Pojęcie zasobów wodnych, ich rodzaje i wielkość oraz zróżnicowanie ze względu na stopień przekształcenia środowiska. A.3. Gospodarowanie wodą w głównych działach gospodarki narodowej. A.4. Gospodarowanie wodą na obszarach chronionych. A.5. Jednostki związane z administracją i gospodarowaniem wodą. A.6. Sieć monitoringowa istotna dla poprawnego gospodarowania wodą. A.7. Adaptacja metod gospodarowania wodą do zmian klimatycznych. B. Problematyka ćwiczeń B.1. Możliwości gospodarowania wodą na terenach o różnej wielkości zasobów wodnych. B.2. Metody gospodarowania wodą w środowisku o różnym stopniu przekształcenia. B.3. Metody gospodarowania wodą w zależności od potrzeb gospodarki narodowej B. 4. Skutki gospodarowania wodą w środowisku przyrodniczym. B.5. Przyrządy pomiarowe do monitoringu hydrometeorologicznego poprzedzającego gospodarowanie wodą oraz w trakcie gospodarowania. B.6. Sieć monitoringowa na obszarach gospodarowania wodą	
Wykaz literatury	
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć Gutry-Korycka M., Werner-Więckowska H., 1989, Przewodnik do hydrograficznych badań terenowych, PWN, Warszawa Kistowski M., 2004, Wybrane aspekty zarządzania ochroną przyrody w parkach krajobrazowych, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Gdańsk-Poznań Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000 wraz z komentarzem. Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 wraz z komentarzem. Mikulski Z., 1998, Gospodarka wodna, PWN, Warszawa Obarska-Pempkowiak H., 2009, Ogólnopolska Konferencja Naukowa Inżynieria Ekologiczna, Politechnika Gdańska, Lber DUO S.C., Lublin Pociask-Karteczka, 2006, Zlewnia, właściwości i procesy, Wydawnictwo UJ, Kraków Rodriguez-Iturbe I., Porporato, 2006, Ecohydrology of Water-Controlled Ecosystems, Cambridge Wójcik A. R., 2008-2009, Plany Gospodarowania Wodami w Dorzeczu narzędziem wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, Materiały informacyjne, RZGW, Gliwice A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Gutry-Korycka M., Werner-Więckowska H., 1989, Przewodnik do hydrograficznych badań terenowych, PWN,	

Warszawa

Kistowski M., 2004, Wybrane aspekty zarządzania ochroną przyrody w parkach krajobrazowych, Bogucki Wydawnictwo

Naukowe, Gdańsk-Poznań

Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000 wraz z komentarzem.

Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 wraz z komentarzem.

Mikulski Z., 1998, Gospodarka wodna, PWN, Warszawa

Pociask-Karteczka, 2006, Zlewnia, właściwości i procesy, Wydawnictwo UJ, Kraków

Wójcik A. R., 2008-2009, Plany Gospodarowania Wodami w Dorzeczu narzędziem wdrażania Ramowej Dyrektywy

Wodnej, Materiały informacyjne, RZGW, Gliwice

B. Literatura uzupełniająca

Jankowski A. T., Rzętała M., 2005, Jeziora i sztuczne zbiorniki wodne, procesy przyrodnicze oraz znaczenie społeczno-gospodarcze, Uniwersytet Śląski, Sosnowiec

Kozerski B., 2007, Gdański system wodonośny, Politechnika Gdańska, Gdańsk

Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000 wraz z komentarzem.

Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 wraz z komentarzem.

Mitsch W. J., Gosselink J. G., 2007, Wetlands, Wiley

Rodriguez-Iturbe I., Porporato, 2006, Ecohydrology of Water-Controlled Ecosystems, Cambridge

Żuławy Delta Wisły na przełomie tysiącleci, 2001, zeszyt I, Żuławy Wiślane, unikalny obszar w Polsce i Europie, Fundacja ECOBALITC, Gdańsk

Efekty kształcenia**(obszarowe i kierunkowe)**

Efekty w obszarze nauk przyrodniczych:

P1P_W07, P1P_W08, P1P_W04, P1P_W05, P1P_U04,

P1P_U07, P1P_U09, P1P_K01, P1P_K05, P1P_K02

Efekty dla kierunku Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód:

K_W22, K_W21, K_W20, K_U22, K_U23, K_U24

Wiedza

Wykłady:

K_W20 Definiuje i wyjaśnia pojęcia związane z gospodarką wodną, rozróżnia rodzaje zasobów wodnych. (A.1., A.2.)

K_W21 Charakteryzuje metody gospodarowania wodą w różnych działach gospodarki. (A. 3.)

K_W21 Opisuje sposoby gospodarowania wodą na obszarach chronionych (A. 4.)

K_W22 Wymienia jednostki związane z administrowaniem i gospodarowaniem wodą oraz zna ich zadania. (A. 5.)

K_W22 Wyjaśnia teoretyczne podstawy sieci monitoringowych stosowanych podczas gospodarowania wodą. (A. 6.)

K_W22 Rozumie potrzeby dostosowywania metod gospodarowania wodą do zmieniającego się klimatu. (A. 7.)

Ćwiczenia:

K_W20 Wyjaśnia różnice w sposobach gospodarowania wodą na terenach o różnym stopniu przekształcenia środowiska, potrafi wytłumaczyć przyczyny tych różnic. (B.1., B.2., B.3.)

K_W21 Zna możliwości pomiarowe urządzeń do pomiarów hydrometeorologicznych. (B.4.)

K_W22 Omawia kierunki rozwoju w zakresie stosowanych rozwiązań i badań naukowych służące ochronie i odtwarzaniu zasobów wodnych (B.1., B.2., B.3.)

Umiejętności

Wykłady:

K_U22 Porównuje możliwości wykorzystania zasobów wodnych w środowisku o różnym stopniu przekształcenia. (A. 2., A. 3.)

K_U23 Wybiera sposób gospodarowania wodą w zależności od celu oraz wielkości zasobów wodnych. (A. 2., A. 3., A. 4.)

K_U24 Przewiduje problemy i trudności w gospodarowaniu wodą wynikające ze zmieniającego się klimatu. (A.7.)

K_U22 Analizuje poprawność zaplanowania sieci monitoringowej. (A. 6.)

K_U22 Ocenia poprawność przeprowadzonych przedsięwzięć związanych z gospodarowaniem wodą. (A. 2., A. 3., A. 4., A. 5.)

Ćwiczenia:

K_U24 Proponuje metody gospodarowania wodą w zależności od wielkości zasobów wodnych, odpowiednie do obszarów o różnym stopniu zagospodarowania środowiska i uwarunkowane celami poszczególnych działów gospodarki (B.1., B.2., B.3.)

K_U23 Przewiduje pozytywne i negatywne skutki planowanych inwestycji na wartość i jakość zasobów wodnych (B.4.)

K_U22 Umie zaplanować sieć monitoringową służącą planowaniu i ocenie możliwości gospodarowania wodą. (B.5., B.6.)

Kompetencje społeczne (postawy)

Wykłady

K_K13 Zna ograniczenia własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie wartości i ochrony zasobów wodnych oraz ciągłą potrzebę rozwoju osobistego (A. 2., A. 3., A. 4.).

K_K13 Zachowuje krytycyzm w wyrażaniu opinii na temat sposobów i potrzeb gospodarowania wodą.(A. 3., A. 4.)

K_K01 Dyskutuje na temat metod gospodarowania wodą i ich inwazyjności w środowisko przyrodnicze. (A. 3., A. 4.)

K_K01 Wykazuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje i propozycje sposobów gospodarowania wodą w różnych terenach.(A. 3., A. 4., A. 7.)

Ćwiczenia:

K_K01 Potrafi współdziałać i pracować zespołowo, przyjmując w grupie różne role (B.1., B.2., B.3.)

K_K13 Zna ograniczenia własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie wartości i ochrony zasobów wodnych oraz ciągłą potrzebę rozwoju osobistego (B.1., B.2., B.3., B.6.)

Kontakt

georc@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Hydrograficzne metody badań		13.9.0016	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Limnologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Kamil Nowiński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład, Ćw. laboratoryjne, Ćw. terenowe		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 3	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin: 80	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 30	
Ćw. laboratoryjne: 30 godz., Ćw. terenowe: 15 godz., Wykład: 30 godz.		- udział w ćwiczeniach: 30	
		- udział w ćwiczeniach terenowych: 15	
		- udział w konsultacjach: 5	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Łączna liczba godzin: 45	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia: 10	
		- zajęcia o charakterze praktycznym: 35	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną - ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie zadań, projektowanie badań - ćwiczenia terenowe: wykonywanie pomiarów w terenie		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - wykonanie prac zaliczeniowych - przeprowadzenie badań terenowych oraz interpretacja i prezentacja ich wyników (pisemna i ustna). - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

Wykład: uzyskanie >50% punktów z egzaminu pisemnego obejmującego zagadnienia typologii i klasyfikacji obiektów hydrograficznych oraz na temat metod stosowanych w badaniach hydrograficznych.
Ćwiczenia: średnia arytmetyczna z kolokwii i zadań wykonywanych systematycznie przez studentów.
Ćwiczenia terenowe: prawidłowe zaplanowanie i przeprowadzenie pomiarów terenowych oraz właściwa interpretacja i prezentacja wyników.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia**Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi****A. Wymagania formalne**

Hydrologia ogólna, Podstawy hydrogeologii, Hydrochemia, Hydrofizyka

B. Wymagania wstępne

umiejętność wnioskowania i syntezy informacji pochodzących z wielu dyscyplin, identyfikacja interakcji pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska geograficznego.

Cele kształcenia

Poznanie praktycznych metod pomiarów obiektów hydrograficznych i interpretacji wyników pomiarowych.
Charakterystyka różnych typologii i klasyfikacji obiektów hydrograficznych.
Omówienie roli obiektów hydrograficznych w środowisku geograficznym.
Identyfikacja powiązań pomiędzy obiektami hydrograficznymi i ich otoczeniem.
Nabywanie praktycznych umiejętności w zakresie kartowania hydrograficznego.

Treści programowe**A. Problematyka wykładu**

- A.1. Hydrografia i hydrometria jako dziedziny nauk o wodzie.
- A.2. Podział obiektów hydrograficznych.
- A.3. Podstawowe klasyfikacje obiektów hydrograficznych.
- A.3. Określanie genezy obiektów hydrograficznych oraz ich identyfikacja.
- A.4. Parametry morfometryczne jezior i rzek.
- A.5. Podstawowe cechy fizyczno-chemiczne wód i osadów w poszczególnych obiektach hydrograficznych.
- A.6. Naturalne i antropogeniczne przemiany obiektów hydrograficznych.
- A.7. Zagrożenia i ochrona obiektów hydrograficznych.
- A.8. Charakterystyka hydrologiczna i metody kwantyfikacji obiegu wody.
- A.9. Rola zlewni oraz jej poszczególnych komponentów w funkcjonowaniu środowiska wodnego.
- A.10. Techniki teledetekcyjne i GIS w analizie hydrograficznej zlewni.

B. Problematyka ćwiczeń

- B.1. Interpretacja materiałów kartograficznych (map geomorfologicznych, hydrogeologicznych i topograficznych) jako podstawa określania genezy obiektów hydrograficznych i warunków obiegu wody.
- B.2. Metody pomiarów i analiz parametrów morfometrycznych wybranych obiektów wodnych przy wykorzystaniu narzędzi GIS.
- B.3. Charakterystyka parametrów fizyczno-chemicznych wód jako narzędzie określania cech obiektów hydrograficznych i ich naturalnych i antropogenicznych przemian.
- B.4. Zagrożenia i ochrona obiektów hydrograficznych – analiza struktury zagospodarowania terenu.
- B.5. Szczegółowa Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50 000 jako źródło informacji hydrograficznej.
- B.6. Metodyka pomiarowa elementów cyklu hydrologicznego.

C. Problematyka ćwiczeń terenowych

- C.1. Pomiary morfometryczne jezior i rzek.
- C.2. Pomiary wahań poziomu wody wód powierzchniowych i podziemnych.
- C.3. Pomiary wydajności wypływów wód podziemnych oraz natężenia przepływów cieków.
- C.4. Pomiary fizycznych i chemicznych właściwości wód.
- C.5. Pomiary pionowych elementów obiegu wody.
- C.6. Kartowanie hydrograficzne i analiza struktury hydrograficznej zlewni.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

- A.1. wykorzystywana podczas zajęć
  - Bajkiewicz-Grabowska E., Magnuszewski A., Mikulski Z., 1993, Hydrometria, Wyd. Nauk NWN, Warszawa, 314 s.
  - Gutry-Korycka M., Werner-Więckowska H., 1996, Przewodnik do hydrograficznych badań terenowych, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, 276 s.
  - Lange W. (red.), 1993, Metody badań limnologicznych, UG, Gdańsk,
  - Wytyczne techniczne GIS-3, Mapa Hydrograficznej Polski - skala 1:50 000, 2005, GUGiK, Warszawa.
- A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Dębski K., 1965, Hydrologia: Hydrometria, Część 1, Dział Wydawnictw SGGW, Warszawa, 223 s. 31 73 125
- Byczkowski A., 1999, Hydrologia, Tom 1, Wydaw. SGGW, Warszawa, 416 s.
- B. Literatura uzupełniająca
- Choiński A., 2007, Limnologia fizyczna Polski, Wyd. UAM, Poznań, 547 s.
- Pastawski Z., 1973, Metody hydrometrii rzecznej, Instrukcje i Podręczniki PIHM Nr 115, Wyd. Komunikacji i Łączności, Warszawa.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

P1P_W02 - w interpretacji zjawisk i procesów przyrodniczych opiera się na podstawach empirycznych,
P1P_W05 - ma wiedzę w zakresie podstawowej terminologii przyrodniczej, a także pojęć mających bezpośrednie odniesienie do praktycznych zastosowań wiedzy przyrodniczej,
P1P_W06 - zna podstawowe techniki statystyczne i informatyczne pozwalające na opisywanie i interpretowanie zjawisk przyrodniczych,
P1P_U01 - stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze z zakresu gospodarki wodnej i ochrony środowiska,
P1P_U02 - rozumie literaturę z zakresu dziedzin związanych z badaniem środowiska wodnego,
P1P_U06 - przeprowadza obserwacje oraz wykonuje proste pomiary procesów i zjawisk zachodzących w hydrosferze,
P1P_U07 - wykazuje umiejętności poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł,
P1P_K01, P1P_K05, P1P_K07 - rozumie potrzebę podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych oraz stałego aktualizowania wiedzy kierunkowej,
P1P_U02 - potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role,
P1P_U06 - jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy własne i innych, dba o powierzony sprzęt, umie postępować w stanach zagrożenia.

Wiedza

K_W05++ definiuje i wyjaśnia relacje pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego przywołując odpowiednią terminologię (treści programowe: A1-A9)
K_W06++ wymienia i charakteryzuje techniki oraz źródła informacji o obiektach hydrograficznych (treści programowe: A10, B1, B2, B4, B5).

Umiejętności

K_U04++ wybiera i analizuje odpowiednie techniki i narzędzia badawcze w celu rozwiązania postawionego problemu (treści programowe: B.1 B.6)
K_U05+++ umiejętnie wybiera i gromadzi wiedzę w zakresie nauk o wodzie, posługując się odpowiednią terminologią potrafi prezentować wiedzę i wykorzystywać ją w opisywaniu zjawisk zachodzących w środowisku wodnym (treści programowe: A1-A10).
K_U06+++ wybiera i proponuje oraz ocenia zastosowanie właściwych procedur, narzędzi badawczych oraz metod pomiarowych, na podstawie samodzielnych pomiarów identyfikuje podstawowe zjawiska i procesy zachodzące w środowisku wodnym (treści programowe: C1-C6).
K_U07++ wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi identyfikować prawidłowości i wyciągać wnioski w zakresie przyczyn i skutków zjawisk zachodzących w środowisku wodnym oraz wzajemnych relacji pomiędzy obiektem hydrograficznym i jego otoczeniem (treści programowe: A6, A7, A9, B4)

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K03+ wykonując zadania oraz pytając i dyskutując uzupełnia braki w wiedzy oraz wyjaśnia problemy z interpretacją zjawisk przyrodniczych (treści programowe: B1-B6), obserwuje i ocenia pracę kolegów podnosząc własne kwalifikacje i identyfikując braki własnej wiedzy i umiejętności (treści programowe: C1-C6).
K_K01++ sumiennie i terminowo realizuje prace w grupie, przyjmując w niej różne role (treści programowe: C1-C6).
K_K02+++ przestrzega zasad obowiązujących podczas pracy w terenie, bierze udział w zespołowych i indywidualnych pracach terenowych wykazując odpowiedzialność za ich prawidłowe i bezpieczne wykonanie, sumiennie realizując powierzone zadania dba o powierzony sprzęt i bezpieczeństwo pracy (treści programowe: C1-C6).

Kontakt

geokamil@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Hydrologia		13.9.0073	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Limnologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	Podstawowa
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Wojciech Maślanka; dr Kamil Nowiński; dr Łukasz Pietruszyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. terenowe		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 1	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG		Łączna liczba godzin: 42	
Liczba godzin		- udział w ćwiczeniach: 30 godzin	
Ćw. terenowe: 30 godz.		- udział w egzaminie/zaliczeniu: 2 godziny	
		- udział w konsultacjach: 10 godzin	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Łączna liczba godzin: 34	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia:	
		- zajęcia o charakterze praktycznym	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykonywanie doświadczeń		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- 1. Wykonanie prac zaliczeniowych na bazie kartowania terenowego - zaliczenie ustne - wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		1. Rozumienie i prawidłowe posługiwanie się terminologią z zakresu hydrologii w ramach przewidzianych tematyką zajęć.	
		2. Umiejętność stosowania podstawowych metod badawczych w terenie.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			

Zaliczenie wykładu i ćwiczeń z zakresu hydrologii i oceanografii Wiedza z zakresu: geografii fizycznej, matematyki i statystyki B. Wymagania wstępne Umiejętność poruszania się w terenie, umiejętność czytania i interpretacji map topograficznych	
Cele kształcenia Poznanie przyczyn i geograficznych uwarunkowań krążenia wody w przyrodzie. Przestrzenne zróżnicowanie obiektów hydrosfery i ich charakterystyka. Poznanie wpływu człowieka na kształtowanie hydrosfery. Poznanie źródeł informacji hydrologicznej.	
Treści programowe Problematyka ćwiczeń Kartowanie hydrograficzne Pomiar przepływu różnymi metodami Rozpoznawanie typów wypływów wód podziemnych i pomiar ich wydajności Pomiar poziomu wód podziemnych Morfometria i batymetria jezior Badanie podstawowych cech fizycznych i chemicznych wód powierzchniowych i podziemnych Elementy gospodarki wodnej Zagrożenia i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska wodnego Interpretacja mapy hydrograficznej Polski w skali 1:50 000	
Wykaz literatury A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., 2002, Przewodnik do ćwiczeń z hydrologii ogólnej, PWN, Warszawa. Drwal J., Gołębiowski R., Lange W., 1975, Dorzecze Borucy nki jako przykład zlewni reprezentatywnej Pojezierza Kaszubskiego, Zesz. Nauk. Wyd. BiNOZ UG, Geografia 3. Gutry-Korycka M., Werner-Więckowska H., 1989, Przewodnik do hydrograficznych badań terenowych, PWN, Warszawa. Instrukcja opracowania mapy hydrograficznej Polski, 1964, Dokum. Geogr. IG PAN. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta B. Literatura uzupełniająca Pociask-Karteczka J., (red.), 2003, Zlewnia, właściwości i procesy, UJ IGiGP, Kraków. System Informacji o Terenie, Mapa Hydrograficzna Polski skala 1:50 000 w formie analogowej i numerycznej, Wytyczne techniczne K-3.4, 1997, GUGiK, Warszawa. Wytyczne techniczne K 3-4. Mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000, 1985, Warszawa.	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza K_W01 ++ Identyfikuje ze zrozumieniem podstawowe procesy i zjawiska biologiczne, fizyczne, chemiczne, analizuje ich przebieg w odniesieniu do środowiska przyrodniczego (P1P_W01, P1P_W04, P1P_W05) K_W02 ++ Charakteryzuje zasady wykorzystywania praw przyrody w technice i życiu codziennym (P1P_W02, P1P_W03). K_W03 + Omawia znaczenie metod matematycznych i statystycznych w naukach przyrodniczych (P1P_W02, P1P_W03, P1P_W06). K_W04 ++ Omawia prawa rządzące obiegiem wody w przyrodzie (P1P_W02, P1P_W05).
	Umiejętności K_U01 ++ Stosuje podstawowe techniki pomiarowe i analityczne wykorzystywane w naukach przyrodniczych (P1P_U01, P1P_U05, P1P_U06). K_U02 ++ Korzysta z informacji źródłowych w zakresie problematyki dotyczącej podstawowych zagadnień przyrodniczych w języku polskim i angielskim (P1P_U03). K_U03 ++ Wykonuje proste pomiary badawcze pod kierunkiem opiekuna naukowego (P1P_U04, P1P_U06).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01 ++ Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując na siebie różne role (P1P_K02). K_K02 ++ Jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt i materiały dydaktyczne oraz bezpieczeństwo pracy własnej i innych (P1P_K06).
	Kontakt

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Mała i duża retencja		13.9.0020	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Limnologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Dariusz Borowiak; dr Włodzimierz Golus			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Forma aktywności	
zajęcia w sali dydaktycznej		Liczba godzin	
Liczba godzin		Łączna liczba godzin 55	
Ćw. audytoryjne: 15 godz., Wykład: 30 godz.		Liczba punktów ECTS 3	
		udział w wykładach 30	
		udział w ćwiczeniach 15	
		udział w egzaminie/zaliczeniu 2	
		udział w konsultacjach(kontakt oferowany)8	
		Praca własna studenta	
		Forma aktywności	
		Liczba godzin	
		Łączna liczba godzin 50	
		Liczba punktów ECTS 2	
		Przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury)30	
		zajęcia praktyczne(przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)20	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 105 godz.	
		Łączna liczba punktów ECTS: 4	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną - ćwiczenia audytoryjne: metoda projektów i rozwiązywania zadań (praca w zespołach 2 osobowych)		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Egzamin	
		Formy zaliczenia	

	- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymanych w trakcie trwania semestru - kolokwium Podstawowe kryteria oceny Wykład: Wymagane jest zdobycie min. 51% możliwych do uzyskania punktów z egzaminu pisemnego obejmującego zakres materiału realizowanego na wykładach i ćwiczeniach. Ćwiczenia: Kolokwia – wymagane jest zdobycie min. 51% całkowitej możliwej do uzyskania liczby punktów (kolokwium obejmuje zakres materiału realizowanego na ćwiczeniach). Projekty i zadania cząstkowe – terminowość realizacji, kompletność i poprawność merytoryczna, zgodność z podanymi wytycznymi, jasna i czytelna wizualizacja uzyskanych wyników. Warunkiem otrzymania zaliczenia jest oddanie wszystkich realizowanych zadań i/lub projektów. Dyskusja – aktywność w dyskusji, umiejętność podjęcia dyskusji i udzielania odpowiedzi na stawiane pytania i zadania problemowe. Rozumienie i prawidłowe posługiwanie się terminologią hydrologiczną w ramach tematyki realizowanej na zajęciach.
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
A. Wymagania formalne Hydrologia ogólna B. Wymagania wstępne Znajomość podstawowej wiedzy z zakresu hydrologii, umiejętność analizy treści zawartej na mapach topograficznych oraz wykonywania podstawowych pomiarów kartometrycznych.	
Cele kształcenia	
1. Ukazanie roli i znaczenia małej i dużej retencji w kształtowaniu obiegu wody w środowisku przyrodniczym 2. Poznanie działań technicznych podejmowanych w celu zwiększenia retencji wodnej zlewni 3. Zrozumienie znaczenia małej i dużej retencji w ograniczaniu skutków ekstremalnych zdarzeń hydrologicznych 4. Zapoznanie się z metodami waloryzacji zdolności retencyjnej zlewni	
Treści programowe	
A. Problematyka wykładu - A.1 Zasoby wodne Polski a potrzeby retencionowania wód. - A.2 Charakterystyka odpływu rzecznoego. - A.3 Retencja wodna i formy retencji wodnej. - A.4 Definicja małej retencji, jej funkcje i rodzaje. - A.5 Zjawiska ekstremalne w przyrodzie. Rola małej retencji w ochronie przed suszą i powodzią. - A.6 Mała retencja na obszarach nizinnych. - A.7 Mała retencja na obszarach górskich. - A.8 Mała retencja w lasach. - A.9 Mała retencja na obszarach zurbanizowanych. - A.10 Zbiorniki wodne jako element poprawy jakości wód powierzchniowych. - A.11 Duża retencja – zbiorniki naturalne i sztuczne. B. Problematyka ćwiczeń - B.1 Ocena zdolności retencyjnej zlewni w świetle genetycznej analizy hydrogramu odpływu. - B.2 Hydrologiczne zjawiska ekstremalne w zlewni – niżówki i wezbrania. - B.3 Charakterystyka uwarunkowań topograficznych i morfologicznych zlewni. - B.4 Bezpośrednie oraz pośrednie miary i wskaźniki oceny potencjału retencyjnego zlewni. - B.5 Ocena możliwości zwiększenia retencji powierzchniowej zlewni środkami technicznymi.	
Wykaz literatury	
- A.1. wykorzystywana podczas zajęć 1. Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., 2006, Hydrologia ogólna, PWN, Warszawa, 340 s. 2. Kowalczak P., Farat R., Kępińska-Kasprzak M., Kuźnicka M., Magier P., 1997, Hierarchia potrzeb obszarowych małej	

retencji, Mat. Bad. IMGW, Gospodarka wodna i ochrona wód 19: 1-91.

3. Mioduszewski W., 2003, Mała retencja: ochrona zasobów wodnych i środowiska naturalnego, Wyd. IMUZ, Falenty, 49 s.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

1. Dembek W., Oswit J., 1989, Niektóre aspekty roli mokradeł w gospodarce wodnej kraju, Wiad. Mel. 32(8-9): 150-161.

2. Mioduszewski W., Kaca E., 1996, Potrzeby i możliwości zwiększenia retencji wodnej na obszarach wiejskich, IMUZ, Falenty, 136 s.

3. Mioduszewski W., Łoś M.J., 2002, Mała retencja w systemie ochrony przeciwpowodziowej kraju, Gospod. Wodna 2: 68-73.

B. Literatura uzupełniająca

1. Choiński A., 2008, Limnologia fizyczna Polski, Wyd. Nauk. UAM, Poznań, 547 s.

2. Mioduszewski W., 2006, Małe zbiorniki wodne, IMUZ, Falenty, 127 s.

Efekty kształcenia

(obszarowe i kierunkowe)

K_W20 – Charakteryzuje ożywione i nieożywione zasoby wód i sposoby ich ochrony w Polsce i na świecie (P1P_W04, P1P_W05)

K_W21 – Opisuje metody i techniki stosowane w szacowaniu wartości ekologicznej i jakości zasobów wodnych oraz ich ochronie (P1P_W07)

K_W22 – Omawia kierunki rozwoju w zakresie stosowanych rozwiązań i badań naukowych służące ochronie i odtwarzaniu zasobów wodnych w wybranych działach gospodarki narodowej (P1P_W07, P1P_W08)

K_U22 – Planuje i wykonuje proste analizy dotyczące waloryzacji przyrodniczej oraz oceny jakości środowiska pod nadzorem i samodzielnie (P1P_U04)

K_U23 – Ocenia wpływ planowanych inwestycji na wartość i jakość zasobów wodnych (P1P_U07)

K_U24 – Proponuje i ocenia warianty rozwiązań służących ochronie i odtworzeniu zasobów wodnych, rozpoznaje ich słabe i mocne strony a także szanse i zagrożenia (P1P_U09)

K_K01 – Potrafi współdziałać i pracować zespołowo, przyjmując w grupie różne role (P1P_K02)

K_K13 – Zna ograniczenia własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie wartości i ochrony zasobów wodnych oraz ciągłą potrzebę rozwoju osobistego (P1P_K01, P1P_K05)

Wiedza

1. Definiuje i opisuje podstawowe zadania realizowane w ramach małej i dużej retencji oraz wyjaśnia jej miejsce i znaczenie w systemie nauk przyrodniczych (treści programowe: A.1–A.11).
2. Identyfikuje i rozpoznaje lokalne oraz regionalne potrzeby związane z kształtowaniem zasobów wodnych zlewni/dorzecza (treści programowe: A.1–A.11).
3. Zna obiekty zabudowy hydrotechnicznej przyczyniające się do poprawy zdolności retencyjnej zlewni oraz wyjaśnia zasady ich funkcjonowania (treści programowe: A.1–A.11).
4. Zna metody oceny stanu i potrzeb retencji wodnej w granicach jednostki hydrograficznej (treści programowe: A.1–A.6, B.1–B.5).

Umiejętności

1. Analizuje i ocenia zasoby wodne zlewni oraz potrzeby środowiskowe w zakresie zwiększenia jej retencyjności: (treści programowe: A.1–A.6, B.1–B.5).
2. Ustala kryteria oraz ocenia skuteczność działań realizowanych w zakresie małej i dużej retencji (treści programowe: A.1–A.6, B.1–B.5).
3. Przygotowuje i realizuje proste postępowania badawcze w zakresie oceny potrzeb małej retencji (treści programowe: B.1–B.5).

Kompetencje społeczne (postawy)

1. Wykazuje odpowiedzialność i staranność w wykonywaniu powierzonych zadań oraz docenia merytoryczne przygotowanie do poprawnej ich realizacji.
2. Wykazuje kreatywność w rozwiązywaniu zadań badawczych oraz angażuje się w prace zespołowe.

Kontakt

geodb@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Melioracje wodne		13.9.0029	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Hydrologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Izabela Chlost; prof. UG, dr hab. Roman Cieśliński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Forma aktywności	
zajęcia w sali dydaktycznej		Liczba godzin	
Liczba godzin		Łączna liczba godzin 20	
Wykład: 15 godz.		Liczba punktów ECTS 1	
		udział w wykładach 15	
		udział w egzaminie/zaliczeniu ²	
		udział w konsultacjach(kontakt oferowany) ³	
		Praca własna studenta	
		Forma aktywności	
		Liczba godzin	
		Łączna liczba godzin 10	
		Liczba punktów ECTS 0	
		przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia (studiowanie literatury) ⁷	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.) ³	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 30	
		Łączna liczba punktów ECTS: 1	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Forma pisemna: test z pytaniami (zadaniami) zamkniętymi i otwartymi / dłuższa wypowiedź pisemna	

	Podstawowe kryteria oceny Uzyskanie powyżej 50% sumy punktów z testu (sprawdzianu) zaliczeniowego
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
A. Wymagania formalne Wiedza z zakresu: meteorologii i klimatologii, geologii, hydrologii i hydrogeologii, podstaw gospodarki wodnej	
B. Wymagania wstępne • student zna typy i właściwości skał oraz gleb; • posiada ogólną wiedzę na temat cyrkulacji atmosferycznej, cech klimatów kuli ziemskiej; zna przyczyny powstawania zjawisk ekstremalnych: powodzi i susz; • potrafi scharakteryzować obieg wody w przyrodzie i zna formy obiegu wody; • posiada umiejętność czytania mapy topograficznej; • zna podstawy matematyki i statystyki na poziomie umożliwiającym opis obiegu wody • ma umiejętność pozyskiwania, analizy oraz syntezy informacji pochodzących z różnych źródeł	
Cele kształcenia	
1. Poznanie rolniczej i środowiskowej funkcji wody. 2. Przestrzenne zróżnicowanie rolniczych zasobów wodnych świata i Polski. 3. Określenie roli trwałych użytków zielonych oraz lasów w obiegu wody i ochronie ich zasobów. 4. Poznanie i zrozumienie ekologiczno-gospodarczych funkcji melioracji wodnych. 5. Uświadomienie znaczenia i konieczności melioracji wodnych oraz ich oddziaływania na środowisko naturalne. 6. Poznanie technicznych metod melioracji odwadniających i nawadniających.	
Treści programowe	
A. Problematyka wykładu A1. Rolnicze zasoby wodne. A2. Cele i zadania melioracji wodnych. A3. Typy i podział melioracji. A4. Melioracje techniczne, agromelioracje, fitomelioracje – sposoby kształtowania optymalnych warunków wodnych i glebowych (charakterystyka systemów nawadniających i drenujących). A5. Regulacje stosunków wodnych na terenach leśnych, regulacje rzeczne, ochrona przeciwpowodziowa, ochrona przed suszą. A6. Typy i funkcje małej retencji. A7. Eksploatacja systemów melioracyjnych. A8. Wpływ urządzeń wodnych na środowisko przyrodnicze. A9. Prawne podstawy gospodarowania wodą, narzędzia i organy odpowiedzialne za utrzymanie systemów melioracyjnych. A.10. Obszary konfliktu pomiędzy przepisami unijnymi, a zadaniami melioracji wodnych.	
Wykaz literatury	
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. Wykorzystywana podczas zajęć Babiński S. 1987, Melioracje wodne w lasach. Wydawnictwo SGGW AR, Warszawa. Babiński S. 1987, Podstawy i zasady melioracji wodnych w lasach. IBL, Warszawa. Byczkowski A. 1979, Hydrologiczne podstawy projektów wodnomelioracyjnych. PWRiL, Warszawa. Mioduszeński W., Dembek W., 2009, Woda na obszarach wiejskich, Wydawnictwo IMUZ, Warszawa, Falenty. Prochal P. (red.), 1989, Podstawy melioracji rolnych t. I, II. PWRiL, Warszawa, A.2. Studiowana samodzielnie przez studenta Bajkiewicz-Grabowska E., 2007, Hydrologia ogólna. PWN Warszawa. Byczkowski A. 1999, Hydrologia T I i II Wydawnictwo SGGW, Warszawa, Józefaciuk A., Cz. Józefaciuk, 1999, Ochrona gruntów przed erozją. IUNiG, Puławy. Prochal P. 1987, Melioracje przeciwerozyjne. Wyd. Akademii Rolniczej w Krakowie. B. Literatura uzupełniająca Ciepielowski A., 1999, Podstawy gospodarowania wodą. Wyd., SGGW, Warszawa. Mioduszeński W. (red.), 2012, Odbudowa melioracji i rozwój retencji wodnej w świetle potrzeb rolnictwa i środowiska. Wyd. IMUZ, Falenty. Prawo Wodne. Ramowa Dyrektywa Wodna. Kaca E. (kier.), 2014, Średnio- i długookresowe programy rozwoju melioracji w skali kraju i województw, z uwzględnieniem potrzeb rolnictwa, możliwości realizacyjnych i skutków środowiskowych, Falenty.	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
Efekty w obszarze nauk przyrodniczych: P1P_W04 ,	

P1P_W05, P1P_U08, P1P_K04. Efekty dla kierunku Gospodarka wodna i ochrona wód: K_W16, K_W19; K_U19, K_U20, K_K10.	1. Omawia zasady klasyfikacji zasobów wodnych w celu różnego ich zastosowania zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną [K_W16]. 2. Rozpoznaje i nazywa podstawowe problemy budownictwa wodnego w skali krajowej i krajach wiodących w tym przedmiocie [K_W19].
	Umiejętności 1. Potrafi wyjaśnić i uzasadnić konieczność przeprowadzenia melioracji i budowy obiektów hydrotechnicznych [K_U19]. 2. Formułuje opinie na temat podstawowych zagadnień inżynierii środowiska [K_U20].
	Kompetencje społeczne (postawy) 1. W podstawowym zakresie świadomie ocenia wpływ działań człowieka na środowisko wodne [K_K10].
Kontakt i.chlost@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Metody numeryczne i programowanie		13.9.0021	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Oceanografii Fizycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Aleksandra Dudkowska; dr Marek Kowalewski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 4	
zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin: 90	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 30	
Ćw. laboratoryjne: 45 godz., Wykład: 30 godz.		- udział w ćwiczeniach: 45	
		- udział w egzaminie/zaliczeniu: 5	
		- udział w konsultacjach: 10	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Łączna liczba godzin: 30	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia: 20	
		- zajęcia o charakterze praktycznym: 10	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
- ćwiczenia w laboratorium komputerowym		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- Zaliczenie ćwiczeń odbywa się na podstawie ocen z kolokwium przeprowadzanych po zakończeniu każdego z bloków tematycznych. Kolokwia polegają na wykonaniu zestawu ćwiczeń przy komputerze, mogą też dodatkowo zawierać pytania teoretyczne. W ten sposób uczestnicy kursu zdobywają punkty, a ostateczne zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie sumy zgromadzonych punktów.	
		- Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie pisemnego testu sprawdzającego.	
		Podstawowe kryteria oceny	

Zgodnie z regulaminem studiów czyli uzyskanie powyżej 50% punktów, wg następującej skali:

0-50% - ndst
>50-60% - dst
>60 – 70% - dst+
>70 – 80% - db
>80-90% - db+
>90-100 – bdb

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość zagadnień związanych z równaniami algebraicznymi linowymi i nieliniowymi, równaniami różniczkowymi i rachunkiem prawdopodobieństwa

Cele kształcenia

Uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w dalszym procesie kształcenia na kierunku Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód. Wykłady dostarczą podstawowej wiedzy z zakresu metod numerycznych oraz podstaw programowania w języku C++ w stopniu pozwalającym na zrozumienie treści wykładów prowadzonych w dalszym toku studiów a także pozwalającym na wykonanie obliczeń niezbędnych do realizacji zadań specjalisty w zakresie gospodarki wodnej i ochrony wód.

Ćwiczenia: Opanowanie umiejętności: tworzenia i zarządzania kodem w zintegrowanym środowisku programistycznym; tworzenia programów komputerowych w języku C++ z zastosowaniem funkcji bibliotecznych, podstawowych funkcji standardowego wejścia i wyjścia, instrukcji sterujących; implementacji własnych funkcji, implementacji algorytmów operujących na tablicach; stosowania bibliotek numerycznych; tworzenia programów opartych na paradygmacie programowania obiektowego; stosowania zdobytej wiedzy, zarówno do rozwiązywania zagadnień teoretycznych jak i zagadnień praktycznych, w innych dziedzinach np. w fizyce; wykorzystywanie metod numerycznych do rozwiązywania wybranych zagadnień.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu

A.1. Podstawy algorytmów

A.2. Błędy w obliczeniach numerycznych

A.3. Język C i C++, organizacja kodu w C++, etapy kompilacji.

A.4. Typy danych, zmienne, operatory, instrukcje sterujące.

A.5. Algorytmy numeryczne, m.in.: wyszukiwanie i sortowanie, interpolacja, metoda Monte Carlo, generatory liczb pseudolosowych, automaty komórkowe, układy dynamiczne dyskretne nieliniowe

A.6. Programowanie obiektowe – wprowadzenie.

B. Problematyka ćwiczeń

Problematyka ćwiczeń:

B.1. Zintegrowane środowisko programistyczne, tworzenie projektów, mechanizmy edycyjne i zarządzanie kodem, kompilacja, uruchamianie i debugowanie projektów.

B.2. Elementy składniowe kodu programu w języku C, słowa kluczowe, identyfikatory, operatory, literały

B.3. Funkcje biblioteczne, podstawowe funkcje standardowego wejścia i wyjścia.

B.4. Instrukcje sterujące – pętle, instrukcje warunkowe.

B.5. Implementacja funkcji w C++.

B.6. Implementacja algorytmów operujących na tablicach.

B.7. Przegląd bibliotek numerycznych

B.8. Podstawy programowania obiektowego

Wykaz literatury

B. Literatura uzupełniająca

B.1. Podstawy programowania w C++ (S.B. Lippman, J. Lajoie – Wyd. WNT)

B.2. Symfonia C++ (J. Grębosz - oficyna Kallimach)

B.3. Język C++ (B. Stroustrup – Wyd. WNT)

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Efekty w obszarze nauk przyrodniczych:

Wiedza

K_W10 – Dokonuje wyboru odpowiednich narzędzi informatycznych w celu

P1P_W06, P1P_U05, P1P_K05 Efekty dla kierunku Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód: K_W10, K_U10, K_K05	tworzenia i korzystania ze zbiorów danych oraz interpretacji podstawowych formuł matematycznych, a także dokonywania obliczeń do opisu procesów i zjawisk zachodzących w środowisku (P1P_W06).
	Umiejętności K_U10 – Posługuje się podstawowymi matematycznymi i statystycznymi metodami do analizy danych i opisu zjawisk i procesów zachodzących w środowisku (P1P_U05).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K05 – Zna ograniczenia własnej wiedzy, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i doskonalenia zawodowego (P1P_K05).
Kontakt a.dudkowska@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Pracownia projektowa		13.9.0077	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Geologii Morza			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	wszystkie
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Ewa Szymczak; dr Tomasz Zarzycki			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1 Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego Liczba punktów ECTS: 1 udział w ćwiczeniach: 10 godzin praca własna studenta: 15 godzin w tym: przygotowywanie się do zajęć - 5 godzin studiowanie literatury - 5 godzin przygotowanie prezentacji/projektu - 5 godzin	
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 10 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia średnia arytmetyczna z ocen uzyskanych w trakcie zajęć: 80% ocena z prezentacji multimedialnej 20% aktywność na zajęciach, udział w dyskusji	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
P1P_W04; K_W01; K_W11		prezentacja multimedialna, udział w dyskusji	
P1P_U02; K_U05		prezentacja multimedialna	
P1P_U10; K_U33		prezentacja multimedialna, udział w dyskusji	
P1P_K01; K_K03		udział w dyskusji	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			

brak	
B. Wymagania wstępne brak	
Cele kształcenia Zapoznanie studenta ze współczesnymi nurtami badań w zakresie gospodarki wodnej i ochrony zasobów wód w kontekście wyboru zakresu pracy dyplomowej	
Treści programowe Problematyka ćwiczeń: 1. Współczesne nurty badań w zakresie gospodarki wodnej i ochrony zasobów wód 2. Cel badań, hipoteza badawcza, zadania badawcze 3. Planowania prac badawczych w oparciu o dostępne bazy danych oraz zbierania danych w czasie prac terenowych.	
Wykaz literatury Do uzgodnienia z prowadzącym zajęcia w zależności od realizowanych zagadnień	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe) efekty obszarowe P1P_W04 P1P_U02 P1P_U10 P1P_K01 efekty kierunkowe K_W01 K_W11 K_U05 K_U33 K_K03	Wiedza P1P_W04, KW_01; KW_11 Zna współczesne trendy badań w zakresie gospodarki wodnej i ochrony zasobów wód: (prezentacja multimedialna, udział w dyskusji)
	Umiejętności P1P_U02; K_U05 Poszukuje i dokonuje wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych (prezentacja multimedialna) P1P_U10; K_U33 Przygotowuje wystąpienia ustne o charakterze naukowym (prezentacja multimedialna, udział w dyskusji)
	Kompetencje społeczne (postawy) P1P_K01; K_K03 Jest świadomy poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, rozumie potrzebę ich podnoszenia, a także aktualizuje i poszerza swoją wiedzę i umiejętności (udział w dyskusji)
Kontakt e.szymczak@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Zarządzanie sytuacjami kryzysowymi		13.9.0059	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Hydrologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr inż. Marzena Sztobryn			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. warsztatowe		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 50	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin:	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 30	
Wykład: 30 godz., Ćw. warsztatowe: 15 godz.		- udział w konwersatorium: 15	
		- udział w egzaminie/zaliczeniu: 2	
		- udział w konsultacjach: 3	
		Praca własna studenta:	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Łączna liczba godzin: 30	
		- przygotowanie do egzaminu: 20	
		- zajęcia o charakterze praktycznym: 10	
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną - ćwiczenia warsztatowe: analiza tekstów z dyskusją / metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) / gry symulacyjne / praca w grupach / analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) / dyskusja / rozwiązywanie zadań		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium - egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu) - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	

- w przypadku egzaminu, kolokwium pisemnego uzyskanie powyżej 50% punktów,
- uzyskanie oceny pozytywnej pracy zaliczeniowej, projektu lub prezentacji oraz pracy praktycznej

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia**Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi****A. Wymagania formalne**

hydrologia ogólna, podstawy gospodarki wodnej, meteorologia i klimatologia, podstawy prawne w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, społeczno-ekonomiczne aspekty gospodarki wodnej, budownictwo wodne i ochrona wybrzeży, funkcjonowanie służby hydrologiczno-meteorologicznej

B. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu wiadomości o geografii fizycznej i ekonomicznej oraz podziale hydrograficznym Polski z lekcji geografii w zakresie programu szkoły średniej

Cele kształcenia

Wykład: zdobycie podstawowej wiedzy o podstawach prawnych i organizacji systemu zarządzania kryzysowego wraz z zadaniami i kompetencjami instytucji. Zapoznanie się z pracą centrów zarządzania kryzysowego na poziomie województwa i powiatu/gminy. Rozpoznawanie i interpretowanie przyczyn powstawania sytuacji kryzysowej. Wpływ klęsk żywiołowych a w szczególności powodzi i suszy na życie ludności, środowiska naturalnego i infrastruktury. Rola służby hydrologiczno-meteorologicznej w systemie zarządzania kryzysowego.

Konwersatorium: umiejętność rozumienia treści i procedur zarządzania kryzysowego. Umiejętność analizy i rozumienia oraz rozpoznawania najważniejszych przyczyn określonych sytuacji kryzysowych i podstawowych problemów kryzysowych wywołanych klęskami żywiołowymi, a w szczególności powodzi i suszy

Przedmiot ten przygotowuje studenta do samodzielnego analizowania podstawowych problemów z zakresu zarządzania kryzysowego, oceny zagrożenia i reakcji instytucji państwowych.

Treści programowe**A. Problematyka wykładu**

A.1. Przyczyny (naturalne i antropogeniczne) powstawania zagrożeń

A.2. Kryteria oceny sytuacji kryzysowej

A.3. Podstawy prawne zarządzania w sytuacjach kryzysowych

A.4. Struktura zarządzania kryzysowego w RP

A.5. Klęski żywiołowe oraz ich wpływ na podstawowe składniki ochrony (ludność z mieniem, środowisko Infrastruktura) ,

A.6. Strategia reagowania na klęski żywiołowe, a w szczególności powodzie i susze

B. Problematyka konwersatorium

B.1. Analiza planu zarządzania kryzysowego na szczeblu województwa

B.2. Analiza prognozowania i ostrzegania przed klęskami żywiołowymi

B.3. Analiza wybranych sytuacji kryzysowych (powódź sztormowa 2009, powódź na Wiśle 2010, powódź opadowo-roztopowa 2011)

B.4. Zapoznanie się pracą centrów zarządzania kryzysowego na poziomie województwa i powiatu/gminy

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Grocki R. 2012 Zarządzanie Kryzysowe – dobre praktyki. Difin SA

Ustrnul Z., Czekierda D., 2009 Atlas ekstremalnych zjawisk meteorologicznych oraz sytuacji synoptycznych w Polsce, IMGW, seria: Atlasy,

Lorenc H. i in. 2012 Klęski żywiołowe, a bezpieczeństwo wewnętrzne kraju. projekt KLIMAT. T3., Warszawa 2012 Wibig J. i In. 2012. Warunki klimatyczne i oceanograficzne w Polsce i na Bałtyku południowym. Spodziewane zmiany i wytyczne do opracowania strategii adaptacyjnych w gospodarce krajowej. projekt KLIMAT. T1.IMGW PIB, Warszawa 2012

Sztobryn M. i in. Działalność służb hydrologiczno-meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Oddział Morski w Gdyni podczas powodzi sztormowej 13-15.10.2009. raport IMGW PIB.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Ustawy z zakresu zarządzania kryzysowego, klęskach i stanach nadzwyczajnych, itp.

B. Literatura uzupełniająca

W. Lidwa, W. Krzeszowski, W. Więcek, zarządzanie w sytuacjach kryzysowych. Warszawa 2010

J. Ziarko, J. Walas-trębacz, Podstawy zarządzania kryzysowego cz.1. Kraków 2010.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Efekty w obszarze nauk przyrodniczych:

P1P_W04, P1P_W05,

Wiedza

K_W12 - Opisuje organizację i podstawy prawne zarządzania kryzysowego w Polsce

P1P_U02, P1P_U03, P1P_K02, P1P_K03, P1P_K07 Efekty dla kierunku Gospodarka wodna i ochrona zasobów wód: K_W12, K_U12, 14, K_K07	K_W13, K_W15 - Definiuje zagrożenia naturalne będące przyczynami sytuacji kryzysowych K_14, K_W15 - Rozumie kolejność działań w systemie zarządzania kryzysowego K_W13, K_W14 - Rozumie podstawowe interakcje pomiędzy poszczególnymi komponentami zarządzania kryzysowego K_W15 - Zna w stopniu podstawowym i rozumie różnice pomiędzy klęskami żywiołowymi a antropogenicznymi K_W13, K_W15 - Ma podstawową wiedzę o powodziach i suszach i metodach zarządzania kryzysowego podczas ich wystąpienia Umiejętności K_U12 - Wskazuje odpowiednie przepisy prawa oraz organy administracji odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe K_U14 - Dokonuje analizy studium przypadku problemów zarządzania kryzysowego pod kątem oddziaływania na systemy: ekologiczny, społeczny oraz ekonomiczny, K_U15 - Rozróżnia cele, analizuje i ocenia nowoczesne strategie zarządzania kryzysowego K_U12, K_U14, K_U15 - potrafi posługiwać się terminologią z zakresu zarządzania kryzysowego w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim oraz ostrzeżeń i innych dokumentów wydawanych podczas zagrożenia klęskami żywiołowymi K_U14 - umie poprawnie wnioskować na podstawie informacji pochodzących z różnych źródeł, Kompetencje społeczne (postawy) K_K08 - ma świadomość poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, rozumie potrzebę ich podnoszenia, a także aktualizuje i poszerza swoją wiedzę i umiejętności, zachowuje ostrożność/krytycyzm w wyrażaniu opinii K_K07 - Poprzez odgrywanie ról różnych grup interesariuszy, potrafi porozumiewać się ze specjalistami i niespecjalistami w sytuacjach kryzysowych K_K08 - potrafi odpowiednio wyznaczać priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania a także samodzielnie i skutecznie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania K_K06 - jest odpowiedzialny za pracę własną oraz wykazuje gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie zrealizowane zadania K_K06, K_K08 - wykazuje odpowiedzialność za przygotowane przez siebie opinie i podejmowane decyzje
Kontakt msztobryn@o2.pl	